

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia: Historia da arte

Materia	Historia: Historia da arte			
Código	P01G010V01202			
Titulación	Grao en Belas Artes			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Vazquez Rozas, Roberto			
Profesorado	Cendan Caaveiro, Marina Susana Vazquez Rozas, Roberto			
Correo-e	rvrozas@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Historia Xeral da Arte que veremos neste primeiro curso céntrase nos acontecementos dos últimos trinta anos, é dicir, na arte última que se foi constituindo co nacemento da postmodernidade despois de 1980. O programa divídese en once capítulos, expostos de maneira diacrónica, entre 1980 e 2011, tendo en conta as transformacións sociopolíticas e culturais tanto como as que tocan a historia da arte, a crítica e a estética. A asignatura tenta explicala actualidade artística e os seus mecanismos teóricos para tomar conciencia dun debate que se foi construindo de maneira multidisciplinar e pluricultural.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Comprensión crítica da historia, teoría e discurso actual da arte. Comprender de xeito crítico a historia, teoría e discurso actual da arte. Asimilación analítica dos conceptos nos que se sustenta a arte
A2	Comprensión crítica da evolución dos valores estéticos, históricos, materiais, económicos e conceptuais. Analizar a evolución dos valores da arte desde unha perspectiva socioeconómica e cultural
A4	Comprensión crítica da dimensión preformativa e de incidencia social da arte. Analizar a repercusión recíproca entre a arte e a sociedade
A5	Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos. Actualizar constantemente o coñecemento directo da arte a través dos seus propios creadores
A6	Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico. Coñecer a linguaxe da arte
A8	Coñecemento das diferentes funcións que a arte adquiriu a través do desenvolvemento histórico. Estudar a evolución do papel da arte a través do tempo
A37	Capacidade de identificar os problemas artísticos e/ou socioculturais así como os condicionantes que fan posible discursos artísticos determinados. Describir os condicionantes que inciden na creación artística. Análise das estratexias de produción artística
B1	Capacidade de xestión da información.
B15	Sensibilidade a respecto do patrimonio cultural.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Conocimiento de los conceptos básicos de la Historia del Arte.	A1	
	A8	
Conocimiento de los conceptos básicos de la Historia del Arte.	A1	
	A8	
Conocimiento de los periodos artísticos más importantes y su evolución.	A2	B1
Conocimiento de los periodos artísticos más importantes y su evolución.	A2	B1
Conocimiento del arte gallego en su contexto histórico	A4	B1
	A8	
Conocimiento del arte gallego en su contexto histórico	A4	B1
	A8	

Capacidade de comprender la obra de arte en su contexto histórico cultural.	A4	
Capacidade de comprender la obra de arte en su contexto histórico cultural.	A4	
Capacidade para comprender la obra de arte como manifestación cultural de su tiempo.	A5	B15
	A37	
Capacidade para comprender la obra de arte como manifestación cultural de su tiempo.	A5	B15
	A37	
Capacidade de reconocer los antecedentes históricos de obras y movimientos artísticos.	A6	
	A37	
Capacidade de reconocer los antecedentes históricos de obras y movimientos artísticos.	A6	
	A37	
Capacidade de reconocer los antecedentes históricos de obras y movimientos artísticos.	A37	
Habilidade para contextualizar históricamente la obra de arte.	A37	
Habilidade para contextualizar históricamente la obra de arte.	A37	
Habilidade para contextualizar históricamente el arte gallego	A37	B15
Habilidade para contextualizar históricamente el arte gallego	A37	B15
Habilidade para reconocer las diferentes escuelas interpretativas de la historiografía artística.	A1	
	A37	
Habilidade para reconocer las diferentes escuelas interpretativas de la historiografía artística.	A1	
	A37	

Contidos

Tema

1.-A Historia da Arte. O concepto e os seus métodos de lectura. (*) (*)

2.--O retorno á historia e o debate en torno ó fin da modernidade. A mirada postmoderna como resposta estética. ¿De que falamos cando falamos de Novo Espírito nos 80? Os anos 80 como pintura e os seus modelos. (*) (*)

3.-Tradicións e identidades na era dos xéneros diferenciados: escultura e novas tecnoloxías. Modelos, obxectos e conceptos. O novo papel da escultura: o espazo como totalidade e as novas utopías sociais. (*) (*)

4.-Os modelos estéticos despois da segunda metade da década dos ochenta do século XX: as transformacións da reciclaxe histórica: a modernidade como posibilidade de comprensión do final do século XX. Un segundo ciclo postmoderno: retorno ás narracións transcendentais (1986-2000). O novo orden estético mundial despois da Guerra Fría. Os novos contextos socio-políticos e estéticos: da caída da URSS á caída do Muro de Berlín e os novos conflitos. O novo orden mundial: Norte-Sur, eurocentrismo, periferia e globalización. (*) (*)

5.-A estética do obxecto e as novas tecnoloxías mediáticas. O chamado apropiacionismo. O modelo norteamericano e os seus protagonistas. Revisitando os 60: as opcións neo (minimalismo, pop y conceptual) As novas tecnoloxías mediáticas e os novos soportes na época da desaparición de xéneros artísticos: fotografía, vídeo, cine, electrónica, ordenador, internet, satélite O mundo biónico. (*) (*)

6.-Arte e totalidade: unha estética ideoloxizada. As transformacións fundamentais no final do século XX : o artista e os novos compromisos. O mundo como problema. Activismo e política. As variacións no ámeto social e antropolóxico: o individuo como problema. O antropocentrismo e as súas dimensións sociais. A idea do Corpo como metáfora ideal: a familia, o amor, o sexo, a morte e a ilusión da inmortalidade (De Eros e Thánatos ó corpo biónico), o sida, a homosexualidade, o racismo, a marxinação, a guerra, a droga, a comunicación/incomunicación (*) (*)

7.- A voltas co xénero. ¿Un novo feminismo? (*) (*)

Penélope contra Ulises: a identidade e a diferenza no novo marco estético de poéticas sociopolíticas. A ruptura da visión eurocéntrica e a incorporación das periferias: multiculturalismo, mestizaxe e hibridismo. Biodiversidade e identidade no planeta global. As posicións teóricas e o auxe das bienais periféricas.

Modelos: Latinoamérica, Asia e África

8.-Nuevos comportamientos estéticos: Eros e (*) (*)

Thánatos/A Bela e a Besta: fronte á estética kantiana. Un nuevo modelo de beleza: Dave Hickey. Perversión e perturbación: a fascinación polo belo espantoso de Dostoieski. Sexo, morte, transcendencia e inmortalidade, enfermidade e dexeneración Os artistas de Sensation outros modelos.

9.-De novo a pintura. Os modelos. A persistencia (*) (*)

da tradición. Mais aló do material. Os xéneros dilúense como pintura. Un espacio de comportamento social: A fotografía como pintura. A pintura como espacio da totalidade: o campo amplo. As novas abstraccións. Realismos, hiperrealismos e neokitsch. Os apropiacionismos e a fotografía.

10.- As novas posicións estéticas despois do 11 (*) (*)

de setembro de 2001. O proceso mundializador.

11.- O mundo artístico entre 1945 e o nacemento (*) (*)

da conciencia postmoderna (os anos 80 do século XX): das neovangardas a ruptura do concepto de vangarda

12.- O século XX: do nacemento da modernidade (*) (*)

ó desenrolo das vangardas históricas (1900-1945)

13.- A arte na Europa da primeira (*) (*)

contemporaneidade. O século XIX: neoclasicismo e romanticismo. Un artista revolucionario: Goya. Variacións artísticas na época das revolucións liberais e da revolución industrial: realismo, impresionismo e postimpresionismo. Simbolismo e modernismo. O realismo máxico.

14.- A arte da Europa Moderna: O barroco e o (*) (*)

renacemento. As súas posicións estéticas a través das artes visuais.

15.- A arte na Idade Media. Do paleocristiano e (*) (*)

Bizancio ás variantes prerrománicas occidentais.

A arte árabe e os modelos da España musulmana.

O románico e o gótico. O mudéjar.

16.-A orixe da arte: a prehistoria entre Altamira e (*) (*)

a rexión levantina. Os Petroglifos. A arte no antigo Oriente: Exipto. A antigüidade clásica:

Grecia e

Roma.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	42	20.5	62.5
Saídas de estudo/prácticas de campo	8	12	20
Seminarios	5	22	27
Debates	14.5	0	14.5
Titoría en grupo	5	0	5
Probas de resposta curta	1	0	1
Traballos e proxectos	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición de temas
Saídas de estudo/prácticas de campo	SAÍDAS DE ESTUDOS: Febreiro: Visita ó Museo de Pontevedra. Marzo: Visita ó CGAC de Santiago de Compostela. Abril: Visita ó MARCO de Vigo Maio: Visita MACUF de A Coruña Visitas a monumentos históricos da cidade. Visitas a exposicións temporais que garden relación cos contidos da materia (Pendente de confirmación. Anunciarase cando coñezamos a programación das distintas institucións)
Seminarios	Trabajos en grupo sobre los temas propuestos
Debates	Debates sobre los temas expuestos en clase o salidas de campo
Titoría en grupo	Revisión de los trabajos

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral		50
Traballos e proxectos		50

Outros comentarios sobre a Avaliación

CONVOCATORIA DE XULLO: día 8, 10:00h

Bibliografía. Fontes de información

BOZAL, V., **Modernos y postmodernos.**,
 BURKHARD, R. y GROSENICK, U., Arte para el siglo XXI. Art Millennium. Edit. Taschen. Madrid, 1999,
 CASTRO, X. A., **As mazáns de Yoko Ono. Ensaio de introducción a arte despois de 1980.**,
 CATÁLOGOS: **Bienal de Venecia, Bienal de Lyon, Bienal de La Habana, Documenta de Kassel, Skulptur Pr**,
 CONNOR, S., Cultura posmoderna. Introducción a las teorías de la contemporaneidad. Ed Akal. Madrid,,
 DANTO, A., Después del fin del arte. El arte contemporáneo y el linde de la historia. Edic. Paidós.,
 FOSTER, H., El retorno de lo real. Edit. Akal. Madrid, 2001.,
 FREELAND, C., Pero, ¿Es esto arte?. Edit. Cátedra. Madrid, 2003,
 GUASCH, A.M., El arte último del siglo XX. Del Postminimalismo a lo multicultural. Alia,
 GUASCH, A.M., Los manifiestos del arte postmoderno. Textos de exposiciones, 1980-1995. Edit. Akal, M,
 GROSENICK, U y RIEMSCHNEIDER, B., Art Now. Arte y artistas a principios del Nuevo milenio. Edit. Tas,
 HONNEF, K., Arte contemporáneo. Taschen. Colonia, 1991,
 HUYSEN, A., Modernidad y posmodernidad. Alianza Ed. Madrid, 1988.,
 INDERMANN, A., Coleccionar arte contemporáneo. Edit. Taschen. Colonia-Madrid, 2006,
 MARCHÁN FIZ, S., Del arte objetual al arte del concepto. Epílogo sobre la sensibilidad po,
 RAMÍREZ, J.A. y CARRILLO, J. (Edits.).Tendencias del arte, arte de tendencias a principios d,
 RAMONET, I., Un mundo sin rumbo. Crisis fin de siglo. Edit. Debate. Madrid, 1997,
 REIMSCHNEIDER, B. y GROSENICK, El arte de hoy. Edit. Taschen. Colonia, 2001.,
 RUSH, M., Nuevas expresiones artísticas a finales del siglo XX. Edit. Destino. Barcelona, 2002,
 TAYLOR, B., Arte hoy. Akal. Madrid, 2000.,
 VATTIMO y otros, En torno a la postmodernidad. Edit. Anthropos. Barcelona, 1990,
 VV.AA., La postmodernidad. Edic. Kairós. Barcelona, 1985.,
 VV.AA., Modernidad y postmodernidad. Alianza Edit. Madrid, 1988.,
 VV. AA., Historia del arte. Últimas tendencias. Edic. Salvat. Barcelona, 1992. Vol. 30.,
 VV.AA. Historia Universal del arte. El siglo XX y Tendencias del arte actual. Volúmenes IX y XI. Edi,
 VV.AA., Creación artística y mujeres. Recuperar la memoria. Narcea. S.A. de Ediciones. Madrid, 2000.,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Arte: Arte e modernidade/P01G010V01401

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Expresión artística: Materia-Cor/P01G010V01201

Técnicas escultóricas/P01G010V01203

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Antropoloxía: Antropoloxía da arte/P01G010V01101

Expresión artística: Debuxo-Forma/P01G010V01102

Técnicas pictóricas/P01G010V01104

Outros comentarios

Valoraranse os seguintes requisitos:

- . A participación en todas as actividades que se suxiran nas clases
- . A lectura comprensiva de textos
- . A capacidade para expresarse oralmente en público
- . A asistencia a clase
- . O manexo e consulta dos fondos bibliográficos e videográficos da biblioteca da Facultade.

Pautas para a millora para a recuperación:

- . Titorías nas que podremos ir vendo a evolución e aprendizaxe
  - . Probas escritas e orais, nas que poremos en común os avances e estado actual do rendemento individual e en grupo.
  - . Probas de auto-reflexión nas que cada grupo ou persoa poida reflexionar de forma sistemática sobre o que estamos traballando, os avances sobre o aprendido, e a funcionalidade práctica dos contidos impartidos.
-